

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Junior Achievement Eesti

registrikood: 90000587

**tänava/talu nimi, A. Lauteri tn 3
maja ja korteri number:**

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10114

telefon: +372 56646600, +372 6210998

e-posti address: junior@ja.ee

veebilehe address: www.ja.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	25
Bilanss	25
Tulemiaruanne	26
Rahavoogude aruanne	27
Netovara muutuste aruanne	28
Raamatupidamise aastaaruande lisad	29
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	29
Lisa 2 Raha	30
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	31
Lisa 4 Varud	31
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	32
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	32
Lisa 7 Kasutusrent	32
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	33
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	33
Lisa 10 Annetused ja toetused	35
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	35
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	36
Lisa 13 Tööjõukulud	36
Lisa 14 Seotud osapooled	36
Aruande allkirjad	37
Vandeauditiitori aruanne	38

JUNIOR ACHIEVEMENT EESTI 2021. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANNE

Majandusaasta	1. jaanuar 2021 – 31. detsember 2021
Aadress	Lauteri 3, 10114 Tallinn
Registrikood	90000587
Tegevjuht	Kersti Loor
Sidevahendid	telefon 6210 998 e-post junior@ja.ee
Põhitegevusala	Majandus- ja ettevõtlusõppe korraldamine
Ettevõtluse vorm	Sihtasutus

Sisukord

JA Eesti 2021. aasta tegevusaruanne	3
JA Eesti tegevus ja areng	3
JA Eesti töötajad ja juhtimine	6
Rahastamine ja projektid	6
Õppematerjal	9
Koolitused ja üritused õpetajatele	10
Koolitused Eesti õpetajatele	10
Rahvusvaheline koostöö	11
Koolitused ja üritused õpilastele	11
Eesti tasand	11
Piirkondlik tasand	16
Rahvusvaheline tasand	17
Järelkasv	18
Koostöö ja toetajad	19
Partnerid	20
Toetajad	21
Eraisikutest püsiannetatjad	21
Vabatahtlikud	22

JA EESTI 2021. AASTA TEGEVUSARUANNE

JA EESTI TEGEVUS JA ARENG

2021. aasta oli JA Eesti jaoks väljakutsete ja uute lahenduste aasta. Koroonas esitas JA Eesti tegevusele mitmeid väljakutseid, mis kiirendasid meie arengut. Finantsolukord oli aasta jooksul stabiilne. Kuna paljudel ettevõtetel ja ettevõtjatel läks hästi, siis olid ka meie sissetulekulekud erasektorist tavapärasest suuremad. Kuna organisatsiooni tegevus ja arveldused toimuvad eruodes, siis valuutakursside muutus meile vahetult mõju ei avalda. Kokkuvõttes saab öelda, et 2021. aasta oli hea aasta, mil tegevused said ellu viidud ning ka rahaline seis oli stabiilne.

Meie tegevuse eesmärk on, et Eestis oleks rohkem ettevõtjaid ja et Eesti noortel oleks teadmised ja oskused edukaks hakkamasaamiseks isiklikus majapidamises ja tööjõuturul. Selle eesmärgi elluviimiseks arendame me majandus- ja ettevõtlusõppe programme ja õppematerjale, koolitame majandus- ja ettevõtlusõpetajaid nii neid programme kasutama kui ka pakume neile täiendkoolitust; korraldame programmidega seotud õpilasüritusi ning teavitame ühiskonda ettevõtlushariduse vajalikkusest. JA Eestil on programmid rahatarkuse ja ettevõtlikkuse arendamiseks kõigile kooliastmetele algklassidest gümnaasiumi ja kutsekoolini. JA Eesti tegevus toimub samas rütmis kooliaastaga ja on põhimõtteliselt aastaringne.

2021. aastal oli kaks suurt koroonalainet, mis avaldasid meie tegevusele olulist mõju. Pikem distantsõppe periood oli veebruarist aprillini ja üsna keeruliseks läks olukord ka aasta lõpus. Eriti suurt mõju avaldas pandeemia algklasside õppele, sest JA algklassi programm on tegevusõppe, mille kõige suurem efektiivsus avaldub klassis koos asju arutades ja läbi mängides. Pihta sai ka põhikooli 3. astme minifirmade tegevus, kuna nooremad õpilased vajavad Õpilasfirmadest enam õpetaja nõustamist ja motiveerimist. Õpilasfirmade tegevusele oli mõju väiksem: gümnaasistide huvi ja motivatsioon Õpilasfirma tegemiseks ei vähenenud, küll aga pidid nad oma tegevusi ellu viima teisiti, leidma e-müügi kanaleid ning olema senisest aktiivsemad ka sotsiaalmeedias. Laadamüügi kogemusi jäi väga väheseks ning otsemüüki sai teha alles päris kevadel ja suvel.

JA Eesti tegevuse vaates suunas koroonapandeemia meid kiiremini virtuaalsete koolitusmeetodite kasutuselevõtu poole: jätkasime õpetajate veebikohvikutega, õppematerjali digiteerimisega ning pakkusime juurde e-müügi ja -turunduse koolitusi nii õpilastele kui ka õpetajatele. Samuti korraldasime esimest korda virtuaalse laada, mis küll ei asendanud noortele päris laadakogemust, aga andis neile siiski juurde müügivõimalusi, korraldasime hübriidformaadis Õpilasfirmade võistluse, kus võistlejad olid tiimide kaupa hotellitubades ja jälgisid ülekannet lavaesinekest, mis toimuid ilma publikuta, aga kaamerate ees ning lõime Õpilasfirmadele meie platvormile e-poe lahenduse oma toodete müümiseks.

2021. aastal jätkasime JA algklasside programmi „7 sammu“ uuendamist: jõudsime valmis 3., 4. ja 5. osaga. Tegevus jätkub 2022. aastal. Uus õppematerjal on koolidele täies mahus kättesaadav 2022. aasta sügisest.

2020/2021 õppeaastal õpetati JA programmide järgi majandust ja ettevõtlust 220 Eesti põhikoolis, gümnaasiumis ning kutseõppeasutuses. Meie programmide järgi õppis õppeaasta jooksul ligi 13000 õpilast algklassidest gümnaasiumini, mis näitab koroonaja tõttu väikest tagasiminekut. Õpilasfirmade arv jäi eelmise õppeaastaga võrreldes samale tasemele (loodi 449 firmat), kasvu pidurdas koroon ja müügivõimaluste puudumine, mis võttis noorte entusiasmi kõvasti maha.

2020/2021. õppeaastal õppis JA Eesti programmide järgi ligi 12716 õpilast 220 koolis.

Haridustasemetel järgi jaotusid õppurid järgnevalt:

põhikooli I-II astmes 4623 õpilast 92 koolist;

põhikooli III astmes 2586 õpilast 88 koolist;

gümnaasiumis ja kutsekoolis 5507 õpilast 107 koolist (1700 õpilast õpilasfirmades).

Loodi 449 õpilasfirmat, sh 87 minifirmat ja 44 kutsekooli õpilasfirmat.

JA programmist Töövarjupäev võttis 2021. aasta novembris osa umbes 1000 noort. Seda on märkimisväärselt vähem tavapärasest, ent pisut rohkem kui 2020. aastal. Koostöös Tagasi Kooli algatusega pakkusime noortele ja ettevõtetele on-line varjutamise võimalust, mida ka kasutati, kuid näost-näku kohtumiste arv jäi väikeseks, kuna paljud ettevõtted sulgesid turvakaalutlustel külalistele ukseid. Virtuaalse töövarjutamise võimalus oli teist aastat järjest saadaval, ja ca 550 õpilast seda võimalust ka kasutas, kuid kindlasti ei soovi me asendada virtuaalsega kõiki näost-näku kohtumisi, sest viimased loovad parema pildi töökeskkonnast ning annavad noortele selgema mulje erialast.

Koroonapandeemial oli mõju ka meie muudele tegevustele ja rahvusvahelistele projektidele. ERASMUS+ projekti raames Soome ja Lätiga planeeritud ühistegevused toimusid kevadel virtuaalselt. Sügisesed tegevused lükkasime edasi 2022. aasta algusesse, et leida võimalusi tegevuste päriselt läbi viimiseks.

Pikendasime koostööprojekti Aserbaidžaaniga juuni lõpuni, kuid kohapealseid sündmusi me korraldada ei saanudki, kõik koolitused toimusid virtuaalselt. Ka JA Gruusia toetusprojekti oli vaja pikendada: märtsis viisime läbi õpetajate virtuaalkoolituse ja septembris saime korraldada päris õpetajate koolitusi Gruusias, kui meie ekspedid käisid seal.

Alustasime kaht uut koostööprojekti Õpilasfirma programmi keskkonnateadlikumaks ja jätkusuutlikumaks muutmiseks. NordPlus projekti partneriteks on Island ja Läti. Projekti esimene kohtumine toimus Eestis 2021. aasta novembris. Erasmus+ projekt Going Green in Entrepreneurship Education toimub koostöös Leedu, Portugali ja Küprosega. Tegemist on kolmeaastase projektiga, mille tegevused algavad 2022. aastast.

Kuuendat aastat oleme Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava ettevõtlusõppe arendamise programmi Edu ja Tegu partneriks. Edu ja Tegu programmi eesmärk on ettevõtlus- ja karjääriõppe arendamine kõigil haridustasemetel. Olles programmi partner, panustame ettevõtlusõppe programmide arendamisse ja ettevõtlusõppe leviku laiendamisse. Edu ja Tegu programmile ja jätkuprogrammidele (2016-2020) järgnes uus jätkuprogramm, mille puhul laiendati tegevusi ka karjääriõppe valdkonda ning alusharidusele järgmiseks kolmeks aastaks – 2021-2023. Programmist rahastatakse JA Eesti arendustegevusi, õpetajate

metoodilisi ja täienduskoolitusi ning õpilaste koolitusi ja võistlusi, seega olulist osa meie põhitegevusest. Projektist rahastati sel aastal virtuaalset laata ja õpilasfirmade virtuaalse e-poe loomist.

Huvi ettevõtlusõppe vastu koolides ja ühiskonnas on jätkuvalt kasvav, millele aitab kaasa ka eelpool nimetatud Edu ja Tegu programm. Siiski oli koroonapandeemial mõju ka õpetajate koolituste läbiviimisele. Jaanuaris pidime õpetajate talvekooli ning metoodilised koolitused läbi viima virtuaalselt, aga aasta teises pooles saime enamiku metoodilistest koolitustest korraldada kontaktõppena. Õpetajate suvekool toimus Edu ja Tegu partneritega ühiselt. Jätkasime nii kevadel kui ka uuest õppeaastast õpetajate veebikohvikud, et distantsõppe ajal õpetajaid toetada ning neid motiveerituna hoida. Pakkusime õpetajatele võimalust end online koolitustel täiendada sotsiaalmeedia turunduses ning toidu käitlemise nõuetes Õpilasfirmadele.

JA Eesti õpetajaskond kasvab. 2021. aastal osales meie Edu ja Tegu programmi raames korraldatud koolitustel ja talvekoolis 252 õpetajat kokku 364 osaluskorral. Lisaks tutvustasime õpetajatele meie partnerite õppematerjale: Coca-Cola HBC Youth Empowered programmi ettevõtluse õppematerjale ning Wise'i (endine Transferwise) tehnoloogiamooduli materjale. Koostöö Wise'iga algas 2020. aastast ning selle käigus koolitame õpetajaid ning tutvustame Wise'i materjale. Koostöö eesmärgiks on tehnoloogilistega ideedega õpilasfirmade loomine.

Minifirmade võistluse viisime 2021. aasta kevadel läbi täiesti virtuaalselt. Võrreldes eelmise aastaga muutsime võistluse formaati, et võistlust objektiivsemaks muuta: lisaks vestlusele hindas žürii ka noorte pitche ning palusime finalistidel saata meie kontoris oma tooted. Õpilasfirmade võistlus toimus uudses hübriidformaadis: žüriivestlused olid online'is, aga laada saime korraldada välitingimustes ja esitlused žüriile ilma publikuta, kuid päriselt. 2021. aastal paistsid Eesti õpilasfirmad jätkuvalt silma kõrge tasemega. Aasta parimaks õpilasfirmaks krooniti ÕF Spotter Tallinna 21. Koolist, kes tootis jälitusseadmeid discgolfi ketastele ja aasta parimaks minifirmaks sai Valga Põhikooli minifirma Nobe, kes pakkus toredaid mütse nii sääsevõrkudega kui ilma.

JA Eesti aasta tegijate auhinnad jagasime välja Eesti parim õpilasfirma 2021 galal. Aasta ettevõtlusõpetaja 2021 tiitli pälvis Hugo Treffneri Gümnaasiumi kogemustega ettevõtlus- ja majandusõpetaja Ülle Seevri. JA Eesti aasta mentor 2021 tiitli pälvis Liisa Aavik, kes on nõustanud paljusid õpilasfirmasid eriti just jätkusuutlikkuse teemadel. JA vägeva vilistlase preemia 2021 pälvis Kristjan Kangro, kes on loonud üksisarvikuks pürgiva krüptoäpi Change ning olnud mitmel aastal JA Eesti toetajaks.

JA Eesti on üks Euroopa tugevamaid JA organisatsioone. Juba kuuendat aastat järjest pälvisime JA Europe Model Organisation tiitli, mis kinnitab, et oleme olnud edukad programmide levikus, oleme hoidnud õpilaste arvu ning meie finantstulemused on head. Paistame JA organisatsioonis silma kui hea koostöö tegija, kes toetab teisi organisatsioone ning jagab oma oskusteavet. Lisaks koostööprojektidele Aserbaidžaanis ja Gruusiaga, valis JA Euroopa meid ka 2021. aastal taasalusstatud JA Ukraina mentororganisatsiooniks.

JA EESTI TÖÖTAJAD JA JUHTIMINE

JA Eesti **nõukogu** koosseisus 2021. aastal muudatusi ei toimunud. Nõukogu jätkas 8-liikmelisena koosseisus: Rein Loik (esimees), Ene Andrushevitsš, Kristine Ross, Paavo Pilv, Oliver Peek, Ivar Jegerson, Tomy Saaron ja Karl Juhan Paadam. JA Eesti ei maksa oma nõukogu liikmetele palka.

JA Eesti kasutab oluliste õppemetoodiliste küsimuste otsutamiseks **nõukoja** abi. JA õpetajate nõukotta kuuluvad aktiivsed ja kogemustega õpetajad kõigist maakondadest: Angela Leppik, Imbi Raudkivi ja Kaja Rüütel (Läänemaa), Ene Saar, Margit Luts, Niina Sidorenko (Tallinn), Inga Jürimäe (Hiiumaa), Jane Mägi ja Tõnu Erin (Saaremaa), Janeli Virnas ja Ülle Seevri (Tartumaa), Kaia Tamm (Põlvamaa), Kaire Jõe (Ida-Virumaa), Karmo Kurvits (Võrumaa), Krista Savitsch (Harjumaa), Külli Hiimäe-Metsar ja Sirje Kasendi (Viljandimaa), Margot Sarv (Raplamaa), Mari Suurväli, Silja Enok ja Viivika Vilja (Pärnumaa), Maria Sikk (Valgamaa), Mihhail Sorokin (Narva), Reelika Lepik ja Maie Paap (Järvamaa), Reet Bobõlski (Lääne-Virumaa).

Juhatus on kaheliikmeline: Epp Vodja ja Kersti Loor võrdse esindusõigusega. Tegevjuhi kohustusi täidab Kersti Loor, Epp Vodja ona juhatusel liige ja arendusjuht.

2021. aasta keskmine töötajate arv oli kaheksa. JA Eestis töötasid kogu aasta jooksul Maria Heinrichsen ürituste juhina (0,85 koormusega), Merike Elmik koolitusjuhina (0,85 töökoormusega, alates septembrist täiskohaga), Aljona Bostan IT-juhina (0,8 koormusega), Elbe Metsatalu programmijuhina (0,85 töökoormusega), Roger Linask projektijuhina (0,45 töökoormusega), Mia Emilie Valtenberg õpilasfirma programmi koordinaatorina (0,5 kohaga). Põhitöötajatest Liis Metsatalu oli lapsehoolduspuhkusel. Novembri keskelt asus tööle 0,5-kohaga Ott-Kaarel Vään vilistlassuhete juhina.

RAHASTAMINE JA PROJEKTID

2021. aasta kõige suuremahulisem jätkuv projekt meie põhitegevuste rahastamiseks oli Edu ja Tegu ettevõtlus- ja karjääriõppe programm Euroopa Sotsiaalfondist. Olulised projektid olid veel EV Välisministeeriumi projekt JA Gruusia toetuseks, ERASMUS+ koostööprojekt Soome ja Lätiga, mida juhib JA Soome ja koostööprojekt JA Aserbaidžaaniga, mida juhtis JA Aserbaidžaan ning mis lõppes 2021 juunis. 2021. aastal oli meil väikesemahuline projekt algklasside õppematerjalide tõlkimiseks vene keelde, mida rahastas USA saatkond.

Suurenenud on rahastus Edu ja Tegu programmist. 2021. aastal oli see 163000 eurot ja kattis olulise osa meie põhitegevusest – programmiarendusest, õpetajate koolitusest ja õpilasfirma programmi koolitustest, õpilasfirmade laada ja võistlused.

Algasid kaks uut mitmeaastast projekti: NordPlus koostööprojekt ning Erasmus+ projekt. Mõlemad on suunatud jätkusuutlikkuse ja keskkonnahoiu teemade Õpilasfirmade programmi ja teistesse JA programmidesse integreerimisele.

Jätkasime ja süvendasime koostööd SEB Pangaga, kes on meie suurim erasektori rahastaja. SEB Pank toetab jätkuvalt JA Eesti põhikooli, sh algklasside programmide arendamist, minifirma programmi ja võistlust, Creatloni võistlust.

SEB Pank viib läbi kasvuprogrammi ettevõtetele, kes soovivad kiiresti tuua turule uut toodet või kiiresti kasvada. Selles programmis osalemine on ettevõtetele tasuta, aga SEB Pank kutsub neid üles tegema annetust meie toetuseks. 2021. aastal programmis osalenud ettevõtted annetasid JA Eestile kokku ligi 6000 eurot, mida kasutame algklasside programmi materjalide disainiks.

Jätkasime koostööd Graanul Investiga, kes toetas Eesti õpilasfirmade laada läbiviimist ning Coca-Cola HBC Eestiga. Coca-Colaga teeme koos projekti Youth Empowered, millega ergutame gümnaasiuminoori ettevõtlusega tegelema ja Õpilasfirmat alustama. Selleks korraldasime 2021. aasta sügisel olude sunnil taaskord virtuaalse inspratsiooniürituse enam kui 150 noorele ning viisime läbi reaalse koolituse õpetajatele Youth Empowered õppematerjalide tutvustamiseks.

2021. aastal jätkus koostöö Wise'iga (endine Transferwise) eesmärgiga kasvatada Eestis tehnoloogiasuunitlusega õpilasfirmasid. Viisime läbi kaks virtuaalselt Wise'i tehnoloogiamooduli koolitust õpetajate talvekoolis ja veel eraldi koolitusena. Wise toetab ka õpilasfirmade laata ja võistlust, kus mõlemal paneb välja oma eriauhinna.

2021. aastal taaselustus koostöö Pepcoga. Viisime septembris läbi 5 Minifirma alustusüritust „Võta ise ette“ kokku ca 180 põhikooli noorele väljaspool Tallinna: Sindis, Kohtla-Järvel, Jõhvis, Võrus ja Paliveres. Sõlmisime 2022. aastaks mahult suurema jätkulepingu analoogsete ürituste läbiviimiseks.

2020. aastal loodi uus annetusi koguv organisatsioon Aitan Eestit MTÜ, kes valis meid üheks nendest üheksast organisatsioonist, kelle jaoks püsiannetusi kogutakse. Esimesel aastal väljamakseid ei tehtud, kuid 2021. aastal toetati meie tegevust koguni kahel korral kokku 20000 euroga, mis kulus algklasside programmi arendamiseks ja disainiks.

Kokkuvõttes võib öelda, et raha laekumine aruandeaastal oli edukas, seda näitab rahavoogude suhe tuludesse, mis oli 2021. aastal 18% (2020. aastal -13%).

$68305 : 378906 = 0,18$

Projektid, mille toel viisime 2021. aastal läbi tegevusi, on järgmised:

1. Ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu, mida rahastab 85% Euroopa Sotsiaalfond ja 15% Haridus- ja Teadusministeerium.
2021. aastal koolitati Edu ja Tegu programmi raames erinevatel haridustasemetel 252 õpetajat, programmist toetati õpilasfirmade liikmete koolituste, õpilasfirmade ja minifirmade võistluste ja põhikooli õpilaste võistluse Creatlon läbiviimist, Õpilasfirmade virtuaallaada läbiviimist, uute Õpilasfirmade alustamise inspiratsiooniüritust Hakkaton ning Õpilasfirmade e-poe platvormi loomist ja programmide arendamist ning digiteerimist.

2. Eesti-Gruusia arengukoostöö projekti „Gruusias ettevõtlushariduse arendamiseks JA Gruusia nõustamine, õpetajate koolitamine ja noorte motiveerivate haridusvõimaluste pakkumine“ esialgne periood oli august 2019 – juuli 2021. Pikendasime projekti kuni 2022. aasta juulini, et jõuaksime tegevused ka päriselt ellu viia ning et Gruusi õpetajad ja õpilased saaksid tulla ka Eestisse laadale ja Euroopa võistlusele. 2021. aastal viisime märtsis läbi virtuaalse koolituse Gruusia õpetajatele; septembris käis JA Eesti koolitajate delegatsioon (5 inimest) Gruusias, kus õpetati kohalikele õpetajatele erinevaid aktiivõppemeetodeid, minihakatonide metoodikat põhikoolile ja loovtegevusi Legosid kasutades.
3. Haridus- ja Teadusministeerium
Majandusolümpiaadi lõppvoor korraldamine ja Eesti parima õpilasfirma 2021 ettevalmistus ja osavõtt JA Euroopa õpilasfirmade võistlusest 2021 juulis. Olümpiaadi piirkonnavor ja lõppvoor toimusid distantsilt õpilaste oma koolides. Euroopa õpilasfirmade võistlus 2021 toimus samuti täielikult virtuaalsena. Õpilasfirma Spotter esindas Eestit kõrgel tasemel, pälvides Vilniuse linna eripreemia.
4. Tallinna Ettevõtlusamet
Projektid „Eesti Õpilasfirmade virtuaallaat 2021“ – toetus virtuaalse laada ja laadastudio live-ülekande läbiviimiseks 13. veebruaril Tallinnas ja „Võistluse Eesti parim Õpilasfirma 2021“ läbiviimine Tallinnas hübriidvormis 20.-21. mail.
5. USA Saatkond
USA saatkond rahastas projekti „Creating Learning Materials for Elementary School“ (oktoober 2020-oktoober 2021), mille raames tõlkisime vene keelde ja kujundasime vene keeles JA algklasside programmi „7 sammu“ 1.-5. osa. USA saatkonna rahastusest saime ka venekeelsed õpetajajuhendid Opiqu platvormil digitaalselt kättesaadavaks teha.
6. Osalemine partnerina JA Aserbaidžaaani projektis „Modernizing the Education System in Azerbaijan through the Involvement of Civil Society and the Introduction of Inclusive Education“, mida rahastas Euroopa Komisjon. Projekti periood: oktoober 2018 – märts 2021 (pikendasime kuni 2021 juuni lõpuni).
2021. aastal õppereise ei toimunud. Saime valmis simulatsioonimängu Simulaator uusversiooni nimega „Turuguru“ aseri keeles. Toimusid virtuaalkohtumised ja arutelud, samuti valmistasime ette ja nõustasime virtuaalse innovatsioonilaagi läbiviimist Aserbaidžaaani noorte ja tegime Aseri õpetajatele Õpilasfirma programmi veebikoolituse.
7. JA Eesti on partner Soome algatatud ERASMUS+ projektis GOALS, mille käigus tehakse koostööd Soome, Eesti ja Läti õpilasfirmade vahel. 2021. aastal reaalseid kohtumisi ei toimunud: kevadel asendasime päris kohtumised virtuaalse õppega; sügise tegevused lükkasime edasi 2022. aasta kevadesse.
8. NordPlus Horizontal
Projekt „Green Creativity for Teachers of Entrepreneurship“, periood september 2021 – august 2023. Projekti eesmärk on kolmes osalevas riigis

Eestis, Lätis ja Islandil kasvatada õpetajate oskusi loovuse, rohelise mõtteviisi ja IT-vahendite kasutamiseks õppetöös, et seeläbi noori suunata tehnoloogiliste ja innovaatiliste ideede poole. Projektis osalevad kolme riigi JA organisatsioonid ja koolid.

Esimene projektikohtumine toimus 2.-7. detsembril Eestis, mille käigus õpetas JA Eesti partneritele meie koolides kasutatavaid rohelist mõtteviisi propageerivaid aktiivtegevusi (kahepäevane koolitus), külastati Pärnu Õpilasfirmade laata ja Tabasalu Gümnaasiumit, kus tutvuti sealsete Õpilasfirmadega.

9. ERASMUS+ projekt „Going Green in Entrepreneurship Education“, periood november 2021 kuni oktoober 2024.

Projekti eesmärk on luua õppemoodul ettevõtluse ja keskkonnateadlikkuse koos õpetamiseks osalevate riikide (Eesti, Küpros, Leedu ja Portugal) ning kogu Euroopa gümnaasiumi ja kutsekooliastmele. Projekt algas virtuaalse koosolekuga, kus pandi paika tegevusplaan järgmiseks aastaks.

JA Eesti töötajad käisid 2021. aastal projektikohtumisel ja õpetajaid koolitamas Gruusias. Teised projektidega seotud koosolekud ja kooltused toimusid ainult virtuaalselt.

JA Eesti juhatuse liige Kersti Loor ja vabatahtlik Madis Vodja (Euroopa võistluse GEN-E 2022 peakorraldaja) käisid 24.-25. novembril Brüsselis JA Euroopa tegevjuhtide koosolekul. Füüsiline osavõtt oli oluline, arutamaks läbi 2022. aasta Euroopa võistluse korraldust. Võistluse viib 2022. aasta juulis Tallinnas läbi meie organisatsioon.

ÕPPEMATERJAL

2021. aastal arendasime järgmisi õppematerjale:

1. Jätkasime algklasside programmi „7 sammu“ arendustööd koostöös meie õpetajate-metoodikute Silja Enoki ja Margit Lutsuga ning Velveti disainiagentuuriga. Valmisid 3.-5. teema „Meie kodukoht“, „Meie linn ja vald“ ning „Meie maakond ja riik“ materjalid nii paber kandjal kui ka Opiqu keskkonnas.
2. Tõlikisime ja andsime vene keeles välja ka „7 sammu“ 1.-5. osa materjalid. Õpetajajuhendid on kättesaadavad Opiqu keskkonnas.
3. Täiendasime pidevalt Õpilasfirma tööjuhendit uute koolitusmaterjalidega, nagu e-poe ehitamise koolitus, sotsiaalmeedia koolitus, koolitus toiduvaldkonna Õpilasfirmadele. Valmis lisamaterjal ideede testimiseks ja valideerimiseks „Valideerimisjuhend Õpilasfirmadele“, mis on samuti uus tööjuhendi osa.

KOOLITUSED JA ÜRITUSED ÕPETAJATELE

Koolitused Eesti õpetajatele

Üks JA Eesti põhitegevusi on majandus- ja ettevõtlusõpetajate koolitus. Erinevate JA programmide **metoodilistel koolitustel** osales 2021. aasta jooksul 252 õpetajat ja juhendajat sh õpilasfirma programmi metoodilise koolituse läbis 93 uut juhendajat. Aasta jooksul viisime läbi kokku viid õpilasfirma programmi koolitust, üks neist vene keeles. Algklasside programmi „7 sammu“ koolitusi viisime aasta jooksul läbi viis. Põhikooli kolmanda astme programmi „Mina, majandus ja ettevõtte“ koolitusi toimus kaks, üks neist vene keeles. Enamik JA programmide metoodilistest koolitustest toimus Edu ja Tegu programmi rahastusel.

Majandus- ja ettevõtlusõpetajatele korraldasime aasta jooksul mitmeid täiendkoolitusi.

Majandus- ja ettevõtlusõpetajate talvekool toimus virtuaalselt 5. jaanuaril, kus tutvustasime uue simulatsioonimängu „Turuguru“ prototüüpi, Wise'i tehnoloogiamoodulit õpetajatele ning SEB majandusanalüütik Mihkel Nestor andis värsked majandusülevaated. Talvekoolis osales 59 õpetajat.

Eraldi suvekooli JA õpetajatele me sel suvel ei korraldanud, küll aga olime partneriks Edu ja Tegu õpetajate suvekooli korraldamises 28.-30. juunil. Viisime suvekoolis läbi kaks töötuba: tutvustasime oma uuendatud „7 sammu“ programmi ja viisime läbi töötoa, kus tutvustasime ettevõtlusõppe tegevust „Leiutiste turg“.

Edu ja tegu programmi ja EBSiga koostöös algatasime mentorõpetajate koolitusprogrammi, mis kestis augusti lõpust novembri alguseni. Selles osales 24 laialdase Õpilasfirmade juhendamise kogemusega õpetajat, kes läbisid kolmeosalise EBSi tippkõrgete koolituse ning kellele õpetati ka põhiteadmisi coachingust ja mentorlusest. Valmisasime mentorõpetajad ette alustavate Õpilasfirma juhendajate ja ettevõtlusõpetajate mentoriteks ja nõustajateks.

Koostöös Coca-Cola HBC Eestiga tutvustasime õpetajatele 19. augustil Youth Empowered õppematerjale. Koolitusel keskendusime põhiliselt ärimoodulile, mida tutvustasid EBSi õppejõud ja teised spetsialistid. Koolitusel osales 35 õpetajat.

Kuigi Wise'i tehnoloogiamoodulit tutvustasime põhjalikult meie õpetajatele talvekoolis, tegime uutele liitujatele veel ka aprillis ja septembris eraldi koolituse, kus kummalgi osales ca 20 õpetajat.

2020. aasta sügisest korraldasime eelkõige õpilasfirmade juhendajatele veebikohvikuid „ÕFi õpsi koffik“ aktuaalsetel õpilasfirma loomise ja juhendamise seotud teemadel. Jaanuarist maini toimus viis kohvikut ja sügisperioodil kaks. Lisaks kaasasime koolitamisse ka aktiivseid veebiturundajaid Õpilasfirmade enda hulgast, kes rääkisid oma müüginippidest kaaslastele ja õpetajatele „Soovitusi ja müüginippe eriolukorras Õpilasfirmaga ellujäämiseks“.

Pakkusime aktiivselt õpetajatele ka neid koolitusi, mis eelkõige õpilasfirmadele suunatud: e-poe loomisest, sotsiaalmeedia turundusest ja toiduainete käitlemisest.

Viimase koolituse organiseerisime koostöös Maaeluministeeriumiga ja see on ka õppematerjalina salvestatud.

Kuna tulime 2020/21 välja uute algklassimaterjalidega, siis korraldasime aprillis ja mais kaks veebikoolitust, kus tutvustasime uuendusi „7 sammu“ materjalides ja disainmõtlemise metoodikat. Kokku osales nendel koolitustel 47 algklassi õpetajat.

Rahvusvaheline koostöö

Rahvusvaheline koostöö toimus 2021. aastal suures osas virtuaalselt. 2021. aasta septembris õnnestus meie koolitajatel vaatamata Covidile käia õpetajaid koolitamas Gruusias. Aserbaidžaaani õpetajatele viisime läbi mitu on-line koolitust.

2021. aastal algatas Ukraina JA Euroopa abiga oma JA organisatsiooni. JA Eestist sai neile mentororganisatsioon. Meie koolitajad Epp Vodja ja Aljona Bostan viisid läbi mitu veebikoolitust Ukraina õpetajatele, kus tutvustasid ettevõtluse põhitõdesid. Valmistati ette koolitusreisi Ukrainasse, mis 2022. aastal sõja puhkemise tõttu kahjuks ära jäi.

GOALS projekti tegevused viidi läbi virtuaalselt. Aasta lõpus käivitusid kaks uut projekti, millest NordPlusi projektis viidi läbi ka ühine 2-päevane koolitus Läti, Eesti ja Islandi õpetajatele Tallinnas. Erasmus+ GGEE projektis toimus virtuaalne tegevuste planeerimiskoosolek.

KOOLITUSED JA ÜRITUSED ÕPILASTELE

Eesti tasand

1. KOOLITUSED ÕPILASFIRMADE LIIKMETELE

JA Eesti pakub koostöös EBSi ja ettevõtetega koolitusi õpilasfirmade liikmetele, kuna nii hoiame programmi kvaliteeti ja tagame ühtlasema programmi taseme igas piirkonnas, sõltumata õpetaja tugevusest või kogemustest. Koolitame õpilasi turunduse, tootearenduse, raamatupidamise, juhtimise ja personalitöö alal. Lisaks teeme koostöös Southwestern Advantage'iga müügikoolitusi. 2021. aasta esimesel poolel toimusid koolitused virtuaalselt, teisel poolel saime läbi viia ka kohapealse koolituse novembri alguses Tallinnas.

2021. aasta esimesed koolitused turunduse, tootearenduse, juhtimise ja ka müügitöö alal viisime läbi on-line koolitustena. Koostöös e-kaubanduse liiduga viisime 3. veebruaril läbi koolituse „E-poe seadusandlus ja kasutajamugavus“, millest võttis osa ca 60 õpilast ning koostöös Negavatiga 21. jaanuaril koolituse „Kuidas kujundada läbinisti jätkusuutlik toode“, 50 osalejat.

Noored jagasid ise enda kogemusi koolitusel õpilasfirmalt õpilasfirmale „Soovitusi ja müüginippe eriolukorras Õpilasfirmaga ellujäämiseks“ 29. märtsil, millele osales üle 80 noore.

Uue hooaja 2021/22 koolitusi planeerisime esialgu kontaktkoolitustena, kuid see võimalus oli meil ainult esimese koolituse puhul Tallinnas 5. novembril, kui erinevatest töötubadest EBSis võttis osa üle 160 õpilase. Koolitajateks olid EBSi lektorid.

Edasine olukord suunas meid juba novembris veebikoolituste poole. Nägime vajadust korraldada e-poe tegemise koolitust ning selle viis läbi meie vilistlane Rudolf-Gustav Hanni veebi vahendusel 21. novembril. Osales ca 40 noort ning nädal hiljem viis ta läbi sotsiaalmeedia turunduse koolituse, millel osales 83 noort. Ka järgmised koolitused, mis olid planeeritud Pärnusse detsembri algusesse, tuli üle viia veebi.

Oluline uus koolitus oli suunatud toiduvaldkonnas tegutsevatele Õpilasfirmadele ning teemadeks toiduohutus, toiduga kokku puutuvad materjalid jm just toidutootjatele vajalik teave. Koolitusel osales 79 noort, lisaks õpetajad ning koolitus toimus 12. detsembril veebis.

Õpilaste müügikoolitused jäid uue aasta algusesse, müügikoolitust viisid läbi Southwestern Advantage'i koolitajad. Nemad pakkusid noortele ka müügimentorlust, et individuaalselt paremini oma müügikõne ja -argumendid läbi mõelda ja ette valmistada.

2. VIRTUAALNE EESTI ÕPILASFIRMADE LAAT

Covidi kõrge leviku ning kehtestatud piirangute tõttu ei õnnestunud meil tavapäraselt Õpilasfirmade laata läbi viia. Otsustasime korraldada virtuaalse Õpilasfirmade laada ühepäevasena 13. veebruaril. Laada jaoks lõi me e-müügi platvormi opilasfirma.ee platvormi juurde ning Worksupi kaudu striimisime laadastuudiot. Laadastuudios juhtisid päeva meie vilistlased Mart Vainu ja Merylin Poks, kes kutsusid sinna teisi vilistlasi, nagu näiteks Artjom Savitski, Gert-Kristjan Rungi, Rudolf-Gustav Hanni, Karoli Hindriks ja paljud teised värvikad tegelased, kes rääkisid oma Õpilasfirma lugusid. Vahepeal tehti lülitusi veebiplatvormile, kus Õpilasfirmad olid oma stendidel samuti online kättesaadavad. Külastajad ning žüriiliikmed said nendega juttu puhuda. Laadal osales 232 Õpilasfirmat ca 850 õpilasega. Müügikäive oli üle 5000 euro, mis jäi muidugi umbes kolm korda alla tavapärasele Eesti Õpilasfirmade laadale. Siiski oli virtuaalne laata väikeseks vahelduseks ning võimaluseks oma tooteid müüa ja tutvustada. Müügiplatvormist saigi pärast laata nõi Õpilasfirmade e-pood, kus on igapäevaselt võimalik huvipakkuvaid Õpilasfirmade tooteid osta.

Tavapäraselt tunnustati parimaid Õpilasfirmasid. Sel korral tõsteti esile eelkõige müügioskusega silma jäänud noori.

3. VABARIIKLIK MAJANDUSOLÜMPIAAD

Majandusolümpiaad toimus tuttavas formaadis: lisaks teooriaosale tuleb noortel lahendada ettevõtlusalane kompleksülesanne. Mõlemad olümpiaadi osad viiakse läbi internetipõhiselt. 2021. aasta olümpiaad toimus hübriidformaadis. Õpilased lahendasid ülesandeid oma koolides oma õpetajate pilgu all ning olid samal ajal virtuaalses ühenduses olümpiaadikomisjoniga.

Olümpiaadi piirkonnavoort toimus 10. märtsil, osales 155 õpilast 47 koolist.

Lõppvoorust 28 märtsil võttis osa 38 noort, 28 koolist. Jagati välja 9 järgudiplomit.

4. CREATLON 7.-9. KLASSILE

Põhikooli ettevõtlusmäng Creatlon on kujunenud arvestatavaks programmiks, millest osavõtt püsib viimastel aastatel stabiilsena, kuigi Covid avaldas sellele tänavu loomulikult mõju nagu kõigele muulegi. Creatloni alustati 2021. aasta sügisel juba 12. hooaega ja algusest peale on võistlus toimunud koostöös EBS Gümnaasiumiga. Sari on kolmeosaline: oktoobris toimub majandusteemaline viktoriin, ettevõtlik meeskonnatöö viiakse läbi novembris ja loovülesanne jaanuaris-märtsis.

Majandus- ja ettevõtlusteemalisest viktoriinist ettevõtlusnädala raames 2020. oktoobris võtsid *Moodle* veebikeskkonna kaudu osa enam kui 2100 õpilast. Seejärel moodustasid õpilased 2-3-liikmelised võistkonnad, et lahendada teise etapi meeskonnamängu ülesandeid.

Selle õppeaasta võistlus toimus meil koostöös Rohetiigri ja ning tiimid pidid hindama erinevate elustiilidega leibkondade ökoloogilist jalajälge, viies läbi nendega intervjuud, mõtlema välja põneva ürituse, mis sobiks intervjueritud perekondadele rohelise mõtteviisi ja isikliku motivatsiooni ning teadlikkuse tõstmiseks ning pakkuma välja ameteid, mis võiksid lähima 10 aasta jooksul tööturul kaduda või sinna juurde tulla.

Creatloni 3. etapiks, mis toimus 2021. aasta jaanuarist-märtsini oli traditsiooniline ettevõtlusmuinasjuttude võistlus. Kokku osales kõigis etappides 43 tiimi. Võistluse parimaid premeeriti 9. aprillil toimunud pidulikul veebiaktusel. Võidumeeskonnad tulid sel korral Rakvere Gümnaasiumist, Tallinna Prantsuse Lütseumist ja Tallinna Järveotsa Gümnaasiumist.

5. ETTEVÕTLUSMUINASJUTTUDE VÕISTLUS

Ettevõtlusmuinasjuttude võistlus on JA Eesti traditsiooniline võistlus 4.-9. klasside õpilastele, et panna neid mõtlema ettevõtluse peale ning kujundada nende positiivset hoiakut ettevõtlusesse. Ettevõtlusmuinasjuttude võistlus toimus jaanuarist märtsini. Kokku esitati konkursile 118 muinasjuttu 4.-6. klasside õpilastelt ning 43 muinasjuttu 7.-9. klasside õpilastelt. Ettevõtlusmuinasjuttude võistlus oli ka Creatloni 3. etapiks. 9. aprillil JA õpilasvõistluste aktusel kuulutati välja ka ettevõtlusmuinasjuttude võistluse võitjad. Suurim auhinnasaak läks Rakvere Gümnaasiumisse, aga poodiumile jõudsid oma kirjutistega ka Väike-Maarja Gümnaasiumi, Kalmetu Põhikooli, Tallinna Reaalkooli, Tallinna Prantsuse Lütseumi ja Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli noored muinasjutukirjutajad.

6. VÕISTLUS EESTI PARIM MINIFIRMA 2021

2020/21 õppeaastal minifirmade arv Covidi tõttu langes. Just minifirmadel on õpilasfirmadest keerulisem leida müügivõimalusi veebis. Sel õppeaastal tegutses Eestis 87 minifirmat (eelmisel 97).

Minifirmade võistlusele jõudis 9 tublit finalistit. Võistlus toimus täielikult virtuaalselt: noored esitasid oma tegevusaruande ja läbisid põhjaliku veebivestluse žüriiga; lisaks esitlesid nad veebis ka oma minifirmat 4-minutilise presentatsiooniga ning saatsid oma toote näidise žüriiliikmetele tutvumiseks. Virtuaalgala toimus 6. mail Tallinna Karjäärikeskusest, kus olid kohal žüriiliikmed, päevajuhid ja korraldajad.

Minifirmade esinemisi saab vaadata siit:

<https://www.youtube.com/watch?v=6lOtm1iyJO>

Galat saab vaadata siit: <https://www.youtube.com/watch?v=dpFnBf8XI54>

Eesti parim minifirma 2021 tiitliga pärjati Valga Põhikooli minifirma **NOBE**, kes valmistab taaskasutatud materjalidest safarimütse, mis valmivad isegi näiteks vanadest kardinast. Minifirmade võistluse teisele kohale tuli ning pälvis ühtlasi ka nutika probleemilahenduse eripreemia seepe valmistav minifirma **Se'p** Tallinna Lilleküla Gümnaasiumist. Raasiku Kooli õpilaste minifirma **TE3M** sai müügitöö eripreemia ja kolmanda koha oma tegevuses ülima paindlikkuse näitamise eest. Põhitooteks on neil raielankidele vedelema jäänud okstest wc-paberihoidjad ja kommipuud.

7. VÕISTLUS EESTI PARIM ÕPILASFIRMA 2021

Õpilaskoolide õppeaasta käivitus 2020. aasta sügisel väga hoogsalt. Pikk karantiin kevadel pani noored sügisel väga aktiivselt õpilaskoolidega alustama, et enne uut koroonalainet oma tegemistega kuhugi välja jõuda. Kuni novembrini toimuski kõik üsna plaanipärastelt. Pärast seda oli aga müügivõimalustel selge kriips peal – detsembri Õpilaskoolide laadad jäid ära ja ka paljudes koolides oldi suur osa ajast distantsõppel, ka meie korraldasime Eesti Õpilaskoolide laada virtuaalsel kujul. Pärast paljude Õpilaskoolide võistluse finalistide jaoks oli aasta selline, et tegutses e-kanalites ja esimene reaalne näost-näkku müük toimus alles Eesti parim Õpilaskooli võistluse stendivoorus. Kokku tegutses 2020/21 õppeaastal Eestis 362 Õpilaskooli, lisaks 87 õpilaskooli põhikoolis (minifirmad).

Võistlus Eesti parim õpilaskooli 2021 toimus koos JA Eesti aastaauhindade galaga hübriidvormis 20.-21. mail. Võistlusele pääses tegevusaruannete põhjal 24 parimat õpilaskooli, kes läbisid virtuaalsed žüriivestlused. Vestluste käigus selekteeriti välja 12 superfinalisti, kes kutsuti võistlusele, mille raames toimus 20. mail laad Solarise keskuse välialal ning 21. mail esitlused ja gala Hiltoni hotellitubades.

Meeleolukaid videomeenutusi võistluse erinevatest etappidest saab vaadata siit: <https://pof.ja.ee/videod>

Eesti parimaks õpilaskooliks 2021 krooniti ÕF Spotter, Tallinna 21. Kooli ja Kadrioru Saksa Gümnaasiumi õpilaste ettevõtte, mis valmistab kettagolfi ketaste jälitusseadmeid. Õpilaskooli Spotter toode on kokku pandud erinevatest komponentidest. See kinnitub ketta külge ning võimaldab GPS-i või hääle abil seda kiirelt üles leida, kuna ühendub rakenduse kaudu ka otse mobiiltelefoniga.

II koha pälvis õpilaskooli Luffa Hugo Treffneri Gümnaasiumist, mille tooteks olid minimalistlikud ja loodussõbralikud keha- ja nõudepesutooted. Käsnkõrvitsast ja linavildist tehtud svammid lagunevad kompostis 30 päeva jooksul.

III koha pälvis õpilaskooli UltraLink Tartu Jaan Poska Gümnaasiumist, mis valmistab UV-valgusega baktereid hävitavaid uksepinnaid. Nemad pälvisid ka Patendivolinike koja eripreemia, et oma toodet kaitsta ja edasi arendada.

8. RAHATARKUSE VIKTORIIN 4.-6. KLASSILE

20. augustil 2021. aastal täitus 30 aastat Eesti taasiseseisvumisest. Mõtestamiseks ja väärtustamiseks olnud, kutsus Riigikantselei üles korraldama noortele suunatud projekte ja üritusi. Eesti Majandus- ja Ettevõtlusõpetajate Seltsi ning JA Eesti

koostöös toimus 3. juunil 4.-6. klassi õpilastele suunatud rahatarkuse viktoriin "Olen rahatark".

Viktoriin oli internetipõhine, kus 4.-6. klassi õpilastel tuli 45 minuti jooksul rakendada oma teadmisi, arvutamise oskust ja näpuosavust, et internetist õigete märksõnade abil vastuseid leida. Küsimuste hulgas oli palju huvitavaid fakte ja sündmusi Eesti raha ajaloo kohta. Kokku osales viktoriinil 525 õpilast 35 koolist üle Eesti, sh viiest vene õppekeelega koolist.

9. ÕPILASFIRMADE POP-UP POOD

Kuna kogu õppeaasta jooksul oli õpilasfirmadel müügivõimalusi väga kesiselt, pakkusime soovijatele võimalust tegutseda 31. augustini. Täiendavate müügivõimaluste pakkumiseks korraldasime ka sel aastal Õpilasfirmade pop-up poe, sel korral Rocca al Mare keskuses, kus 19 soovi avaldanud õpilasfirmat said oma tooteid müüa. Pood oli avatud 5.-18. juulil. Õpilased said poepidamise kogemuse, jagasid omavahel müügiaegu ning pood tõmbas tähelepanu õpilasfirmade tegevusele ning toodetele.

10. HÄKATONID ÕPILASFIRMADE ALUSTAMISEKS

JA Eesti vilistlasorganisatsioon JA Alumni Estonia on juba mitu aastat aidanud käivitada uusi õpilasfirmasid, korraldades ise häkatone koolides või lüües kaasa meie korraldatud sündmustes. 2021. aasta sügisel viisime koos JA Alumniga Edu ja Tegu programmi toetusel läbi häkatoni Õpilasfirmade alustamiseks Mektorys. Osales 48 noort ja sündis 10 uut Õpilasfirma ideed.

Koolid olid 2021. aasta sügisel väga hakkajaid ning erinevaid lühemat sorti ideearendusüritusi viisime läbi mitmetes koolides. Kaks suuremat häkatoni korraldasime ka Tartu Kutsehariduskeskuses.

11. YOUTH EMPOWERED EESTI IDEELABOR

Koostöös Coca-Cola HBC Eestiga oleme teinud õpilasfirmade alustusüritusi Youth Empowered programmi egiidi all neljal aastal. Youth Empowered programmi eesmärk on valmistada noori ette tööturule astumiseks, tõstes nende ettevõtlus- ja digioskusi. 2021. aastal korraldasime ideelabori virtuaalselt 8. oktoobril. Ideelabor oli väga populaarne ja sellest võttis osa enam kui 150 õpilast üle Eesti, kes mõtlesid välja oma idee ning said seda ka virtuaalselt žüriile esitleda. Päris mitmest ideest arenes välja ka Õpilasfirma.

12. ETTEVÕTLUSOSKUSTE VÕISTLUS KUTSEKOOLIDELE

2020. aastal aitasime Haridus- ja Noorteametil käivitada Ettevõtlusoskuste võistlust kutsekoolidele ning esimene võistlus toimus 8.-9. veebruaril 2020 koos JA Eesti Õpilasfirmade laadaga. Keeruline Covidi periood takistas mitmete võistluste korraldamist ja järgmise ettevõtlusoskuste võistluse korraldamine lükati edasi 2021. oktoobrisse. Sellel oli ka teine põhjus – ettevõtlusoskuste võistlus valiti nende kutsemeistrivõistluste nimekirja, mida näidatakse telesaates „Noor meister“.

Võistlus toimus 18.-19. oktoobril Kuressaare Ametikoolis ja sellel osales 8 kaheliikmelist tiimi neljast kutsekoolist. Selle aasta võistluse märksõnaks oli nutikas Eesti. Osalejad pidid kahe võistluspäeva jooksul demonstreerima oma oskusi ideede

arendamisest prototüübi loomiseni. Võistlejatel tuli koostada ja esitada nii äri- kui turundusplaani: viimast esitleti žüriile koguni inglise keeles. Esimese võistluspäeva tulemuste põhjal pääsesid edasi telesaatesse neli tiimi: Luua Metsanduskool, Kuressaare Ametikool ning kaks tiimi Tartu Kutsehariduskeskusest. Võistluse žürii töös osales Edu ja Tegu programmijuhi Katrin Kivisilla ja ettevõtja Kristel Kruustüki kõrval ka JA Eesti juht Kersti Loor.

Parimaks tunnistati Tartu Kutsehariduskeskuse tiim, kelle auhinnaks oli osalemine EuroSkills'i ettevõtlusoskuste võistlusel. Võistlust saab järelle vaadata siit: <https://jupiter.err.ee/1608400268/noor-meister>

13. TÖÖVARJUPÄEV 18. NOVEMBRIL

2019. aastal alustasime töövarjupäeva raames koostööd Tagasi Kooli algatusega, kes arendas välja töövarjude vahendamise platvormi, nii et tööandjal oleks mugav leida varje ning õpilastel oleks suurem valik üle Eesti töövarjutamisvõimalusi otsida. Teist aastat tegime koostööd ka Eesti Töötukassaga, kes toetab meie ja Tagasi kooli töövarjupäeva kampaaniat ja korraldust.

Töövarjupäev on ammu väljunud ainult kooliprogrammi staatusest – töövarjudeks käivad täiskasvanud inimesed, käiakse tudengivarjudeks ja palju muud. Ka koolid on laiendanud tunduvalt töövarjupäeva formaati: saadavad tööga tutvuma juba põhikoolinoori ja seda mitte ainult 19. novembril, vaid ka muudel kokkulepitud aegadel. Töövarjupäeva asemel on pigem töövarjunädal ning varjutamas käiakse aastaringset. Aastas saavad niimoodi end huvitava eriala ja töökohaga tutvuda tuhanded noored.

Tänavu jäi töövarjutamine siiski üsna tagasihoidlikuks. Töövarjunädalal käis töövarjuks ca 1000 noort, mis on kordades enne Covidi ajast väiksem arv. Küll aga oli suureks abiks Tagasi Kooli platvorm, mille kaudu sai kokku leppida ka virtuaalseid töövarjukohtumisi ja seda võimalust kasutas 550 noort. Umbes pooled kohtumistest toimusidki virtuaalselt. Virtuaalne töövarjupäev võimaldab kohtuda inimestega kasvõi teisel pool maakera, aga päris näost-näku suhtlust see võimalus siiski ei asenda. Edaspidi kavatsame pakkuda ka virtuaalset varjutamist, kuid soovime siiski võimalusel käia ettevõttes kohapeal.

Piirkondlik tasand

JA Eesti osaleb piirkondade ettevõtlus- ja majanduspäevadel, viib läbi inspireerivaid töötube noortele ning tutvustab piirkondades majandusõpetajatele ja koolijuhtidele oma majandus- ja ettevõtlusõppe programme. See tegevus toimus 2021. aasta septembris-oktoobris eriti aktiivselt, kuna koolid soovisid kohe õppeaasta alguses õpilas- ja minifirmasid käivitada ja pelgasid piirangute taaskehtestamist.

ÕPILASFIRMADE LAADAD

Piirkondlike õpilasfirmade laatade arv ja populaarsus tõuseb aasta-aastalt. Paljud maakondlikud arenduskeskused tegelevad väga aktiivselt oma piirkonna noorte ettevõtlusaktiivsuse kasvatamisega ning pakuvad Õpilasfirmadele erinevaid koolitusi, korraldavad laatasi ja isegi võistlusi. 2021. aasta kevadel piirkondlikke laatu sellisel kujul ja mahus nagu varasemalt koroonapiirangute tõttu toimuda ei saanud.

Detsembri Õpilasfirmade laadal aga toimusid nii mõneski kohas: mõeldi välja erinevaid lahendusi ning paljud laadad toimusid vaatamata külmale ilmale ka välitingimustes. Nii näiteks korraldati Pärnus koguni mitmelt nädalavahetusel välilaatu, mis olid noortele väga heaks võimaluseks oma toodetele esimese tagasiside saamiseks.

Rahvusvaheline tasand

2021. aasta oli rahvusvahelise koostöö jaoks keeruline. Kõik õpilaste koostööprojektid ja Euroopa võistlused toimusid virtuaalselt, mis küll ühelt poolt andis võimaluse kõigile suuremaks osavõtuks, aga samas oli näha keerukust noorte motivatsiooni hoidmiseks.

2019. aasta sügisest alanud ERASMUS+ Soome, Läti ja Eesti projekt ergutab õpilasi alustama rahvusvahelist koostööd jätkusuutlikumate ettevõtete loomiseks. 2021. aastal toimusid projekti raames virtuaalsed koolitused ja koostööpäevad. 2021. aasta sügise tegevused lükati Covidi taandumise ootuses 2022. aastasse.

JA EUROPE COMPANY OF THE YEAR COMPETITION 2021

Eesti parim õpilasfirma 2021 Spotter esindas Eestit 13.-15. juulil Euroopa õpilasfirmade võistlusel, mida korraldas JA Leedu. Võistlus toimus virtuaalselt ning ÕF Spotter esines silmapaistvalt, võideti ka Vilniuse linna poolt välja pandud Julgete Loojate auhind. Euroopa parimaks Õpilasfirmaks kuulutati Slovakkia Õpilasfirma Scribo, kes toodab vahast magnetahvli markereid. Nende loodud markerid teeb eriliseks asjaolu, et need ei kuiva ning ei vaja korgi kujul lisaplastikut. Noorte siht on vähendada prügi tekkimist.

Tänavu ühendas JA Euroopa esmakordselt oma kaks suurimat võistlust – Euroopa Õpilasfirmade võistluse (Company of the Year Competition - COYC) ja Euroopa üliõpilasfirmade võistluse (European Enterprise Challenge - EEC) üheks võistluseks nime all GEN-E 2021. Selline formaat jääb edasi kestma ka järgnevateks aastateks. GEN-E 2022 korraldab JA Eesti Tallinnas.

GEN-E 2021 virtuaalne toimumine võimaldas sellele liita ka teisi virtuaalseid algatusi. EL Näiteks korraldasid JA Europe ning JA Leedu EL Rohenädala raames ja GEN-E egiidi all Euroopa JA organisatsioonide noortele rohehäkatonil. Häkatonil anti õpilastele ülesandeks välja mõelda innovatiivseid ideid, millega ennetada reostust ning hoida Euroopa jõgede, järvede ja merede tasakaalu. Eestit esindas sellel võistlusel ÕF Luffa Hugo Treffneri Gümnaasiumist, kes pälvis virtuaalhäkatonil 3. koha.

JÄRELKASV

JA Alumni Estonia (MTÜ Sild Ettevõtlike Noorte Tulevikku) liikmed aitasid ka 2021. aastal aktiivselt kaasa JA erinevate õpilasürituste organiseerimisel. Vilistlasi kaasasime Eesti õpilasfirmade laada ja Eesti parim Õpilasfirma ning Eesti parim minifirma võistluse korraldamisse. Traditsiooniliselt korraldavad vilistlased hakkatoni ja 12- ning 24-tunni laagreid koolides.

JA Alumni pika traditsiooniga sündmus on Töövarjupäeva Kroon, mis tänavu jäi koroonapiirangute tõttu ära.

FERD'S LIST 2021

FERD'S LIST on JA Euroopa initsiatiiv, mis tunnustab inspireerivaid noori ettevõtjaid ja liidreid, kes on kooli ajal läbinud JA programmi. Need on isikud, kes FERDi nõukogu esimehe Johan Andreseni sõnul „loovad väärtust ja jätavad endast kestva jälje“.

Noorte ja edukate ettevõtjate nimekirjas FERD's List oli esindatud juba mitmendat aastat ka Eesti. Sel aastal tunnustati JA Eesti esimese üksisarviku loojat ja iduettevõtte Zego asutajat Sten Saart.

Sten Saar asutas koos oma klassikaaslastega 2003. aastal Õpilasfirma nimega 4Poega. See firma käivitas valemitega vihikute võidukäigu, millest nüüdseks on välja kasvanud ettevõtte Realister OÜ, kelle valemivihikud on peaaegu iga koolilapse seljakotis olemas.

KOOSTÖÖ JA TOETAJAD

2021. aastal oli JA Eesti suurtoetajaks jätkuvalt SEB Pank. SEB Pank toetas JA Eesti põhikooli programmide arendamist ja leviku laiendamist. SEB Panga innustusel toetasid meid kokku märkimisväärse summaga ka SEB Kasvuprogrammis osalenud ettevõtted. Nende rahaga saame arendada algklasside programmi.

Jätkus tihe koostöö Coca-Cola HBC Eestiga, kellele oleme nende programmi Youth Empowered Eesti partner. Jätkus koostöö Graanul Investiga, kes toetas meie virtuaallaada läbiviimist, EBSiga õpilaste koolituste, majandusolümpiaadi ja võistluste osas, Baltika Grupiga, kes riietab igal aastal Eesti parimat õpilasfirmat Euroopa võistluseks ja Manpoweriga. Southwestern Advantage'iga süvenes koostöö õpilaste müügikoolituste valdkonnas, samuti pakuvad nad õpilasfirmadele müügimentorlust. Juba kolmandat aastat toetas JA Eesti tegevust Change Invest, kelle toetust kasutasime Õpilasfirmade võistluse läbiviimisel.

Jätkus 2020. aastal alanud koostöö Wise'iga (endine Transferwise), et kasvatada tehnoloogia valdkonnas loodavate õpilasfirmade hulka. Wise toetab õpetajate koolitust, samuti JA Eesti õpilasfirmade laada ja võistluse läbiviimist.

Jätkus ka 2020. aastal alanud koostöö Eesti Töötukassaga, kes on meie partneriks ja toetajaks töövarjupäeva läbiviimisel.

Jätkus koostöö Poola jaemüügiketi Pepcoga, mille käigus viisime läbi viis minihäkatonit väljaspool Tallinnat. Pepco teeb koostööd JA-ga kõigis kolmes Balti riigis eesmärgiga toetada väiksemate võimalustega 12-16-aastaste noorte väljavaateid edukaks eluks. Pepcoga sõlmisime ka uue veelgi mahukama koostöölepingu järgneva aastaks.

Väga hea meel on 2020. aastal sõlmitud koostöölepingu üle Aitan Eestit MTÜga. Aitan Eestit MTÜ kogub püsiannetajaid 9 Eesti elu edendava erineva organisatsiooni jaoks, kelle hulka kuulume ka meie. 2021. aastal toetasid nad meie tegevust kahel korral. Selle toetuse abil arendasime edasi meie algklasside õppematerjale. Algklasside õppematerjali arendust toetas ühekordse annetusega ka Silberauto.

Aasta lõpul toetasid meie tegevust, mitmed organisatsioonid, kes peavad noorte ettevõtlusharidust oluliseks, nagu Civitta ja Avaron ning Fast Track Education.

Tihenes koostöö Haridus- ja Teadusministeeriumi, Haridus- ja noorteameti ning ettevõtlusõppega tegelevate organisatsioonidega tänu 2016. aastast käivitunud ja Euroopa Sotsiaalfondist rahastatud ettevõtlusõppe arendamise programmile Edu ja Tegu (Ettevõtlus- ja karjääriõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel). Projekti partnerid on Eesti kuus riiklikku ülikooli, EBS, Ettevõtluskõrgkool Mainor, Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik ja Haridus- ja Noorteamet.

Tihe koostöö koolide ja õpetajate kaasamisel ning noorte ettevõtlikkuse arendamisel käib maakondlike arenduskeskustega üle kogu Eesti. Sealsed noorte koordinaatorid aitavad palju kaasa JA Eesti tegevusele, korraldades kohapealseid häkatone, ideelaboreid, laatasid ning ka võistluse mini-minifirmadest kuni Õpilasfirmadeni.

Meil on hea meel, et 2021. aastal lisandus JA Eestile mitmeid eraannetajaid. JA Eesti suurtoetajad 2021. aastal olid Oliver Peek, Raul Tagaväli. 2009. aastast oleme „Ma armastan aidata“ annetuskeskkonnas, mille kaudu on meile lisandunud mitmed püsiannetajad.

Oleme rõõmsad koostöö üle paljude partnerite, toetajate ja vabatahtlikega.

Partnerid

Aitan Eestit MTÜ
Ajujaht
Coca-Cola HBC Eesti AS
Eesti Töötukassa
Estonian Business School
EBS Gümnaasium
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Eesti Majandus- ja ettevõtlusõpetajate
Selts
Eesti Pank
Eesti Vabaühenduste Liit
Haridus- ja Noorteamet
Haridus- ja Teadusministeerium
JA Alumni Estonia
Maakondlikud Arenduskeskused
Manpower OÜ

Maksu- ja Tolliamet
Rocca al Mare Kaubanduskeskus AS
Rohetiiger
SEB Pank
Tagasi Kooli
Tallinna 21. Kool
Tallinna Ettevõtlusamet
Tallinna Haridusamet
Tallinna Karjäärikeskus
Tallinna Kesklinna Noortekeskus
Tallinna Reaalkool
Tartu Ärinõuandla
USA saatkond Eestis
Velvet OÜ
Wise Estonia OÜ

Toetajad

Aitan Eestit MTÜ
Avaron Asset Management AS
Baltika Group AS
Change Capital OÜ
Civitta Eesti OÜ
Coca-Cola HBC Eesti AS
Eesti Töötukassa
Estonian Business School SA
Fast Track Education OÜ
GKR Invest OÜ
Goldstar Eesti OÜ
Graanul Invest AS
Infotark AS
Infraroad OÜ
Kredex AS
Malmerk AS
Net Group OÜ
OM Filmistuudio OÜ
Pepco Estonia OÜ
Realister OÜ
SEB Pank AS
Siidrikoda OÜ
Silberauto AS
Southwestern Advantage Eesti
Startup Estonia
Sysop OÜ
Tallinna Ettevõtlusamet
United Capital OÜ
USA saatkond Eestis
Välisministeerium
Wise Estonia OÜ

Eraisikutest püsiannetajad

Anu Elmi
Anita Kuprijanoviš
Arti Kütt
Elisabeth Abner
Esko Haas
Hans-Sten Pisang
Kennet Jõgi
Kenter Kirschbaum
Meelis Kadarpik
Nadežda Šmakova
Oliver Peek
Rainer Korjuhin
Raul Tagaväli
Regina Soop
Riin Saar
Sandra Loor
Sten Rinne

Vabatahtlikud

Aet Kull
 Aksel Part
 Ander Hindremäe
 Anette Ustal
 Anita Algu
 Anna-Helena Salurand
 Anželika Pratkunas
 Anu Elmi
 Birgit Kermes
 Brigitta Uibo
 Daniil Golubev
 Dina Tanaga
 Eeva Kauba
 Ene Andruškevitšus
 Erki Kukk
 Ester Eomois
 Eva Leemet
 Frederika Frey
 Georg Merilo
 Grete Elmi
 Heidi Mülla
 Heidi Uustalu
 Hendrik Hindov
 Ivar Jegerson
 Jaak Roosaare
 Jan Tomingas
 Johanna Riismaa
 Joonatan Oras
 Kalev Villem
 Karit Kaasik
 Karl-Juhan Paadam
 Katrin Järvemets
 Kelly Grossthal
 Kevin Reisenbuk
 Krista Kink
 Kristi Jõesaar
 Kristiina Kägu
 Kristiina Toomik
 Kristine Ross
 Kristjan Kangro
 Liisa Aavik

Liisi Hansen
 Liisi Soots
 Liivika Lapp
 Loviisa Remmelkoor
 Margit Raid
 Maria Palk
 Maris Põdersalu
 Mart Repnau
 Mart Vainu
 Martin Grand
 Meeri Elisabeth Paltmann
 Merike Niitepõld
 Merilin Priilinn-Türk
 Merylin Poks
 Mihkel Mariusz Jezierski
 Miina Karafin
 Märten Kala
 Oleksiy Krasnoperov
 Oliver Peek
 Ott-Kaarel Vään
 Paavo Pilv
 Peeter Pärtel
 Priit Joonas
 Ragnar Viilu
 Raul Kirjanen
 Raul Potisepp
 Regina Soop
 Rein Loik
 Robin Saluoks
 Rudolf-Gustav Hanni
 Sander Aukust
 Sandra Vösaste
 Sergei Zunajev
 Sten Rinne
 Taavet Kutsar
 Tatjana Vakulenko
 Tomy Saaron
 Triin Arva
 Viivika Vilja

Aruande koostas

Kersti Loor
 JA Eesti juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	277 380	211 035	2
Nõuded ja ettemaksud	98 313	16 633	3
Varud	9 556	13 426	4
Kokku käibevarad	385 249	241 094	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	6 213	6 152	6
Kokku põhivarad	6 213	6 152	
Kokku varad	391 462	247 246	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	88 101	37 228	8
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	138 546	42 808	9
Kokku lühiajalised kohustised	226 647	80 036	
Kokku kohustised	226 647	80 036	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	167 210	175 279	
Aruandeaasta tulem	-2 395	-8 069	
Kokku netovara	164 815	167 210	
Kokku kohustised ja netovara	391 462	247 246	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	338 174	303 060	10
Tulu ettevõtlusest	40 508	39 410	11
Muud tulud	224	8	
Kokku tulud	378 906	342 478	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-223 303	-205 022	12
Mitmesugused tegevuskulud	-74 828	-68 378	
Tööjõukulud	-81 290	-75 085	13
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-1 889	-1 856	
Kokku kulud	-381 310	-350 341	
Põhitegevuse tulem	-2 404	-7 863	
Intressitulud	19	19	
Muud finantstulud ja -kulud	-10	-225	
Aruandeaasta tulem	-2 395	-8 069	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-2 404	-7 863	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	1 889	1 856	6
Kokku korrigeerimised	1 889	1 856	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-81 680	-65	
Varude muutus	3 870	675	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	146 611	-38 668	
Laekunud intressid	19	19	
Kokku rahavood põhitegevusest	68 305	-44 046	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 950	0	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 950	0	
Kokku rahavood	66 355	-44 046	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	211 035	255 306	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	66 355	-44 046	
Valuutakursside muutuste mõju	-10	-225	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	277 380	211 035	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	175 279	175 279
Aruandeaasta tulem	-8 069	-8 069
31.12.2020	167 210	167 210
Aruandeaasta tulem	-2 395	-2 395
31.12.2021	164 815	164 815

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Junior Achievement Eesti 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Finantsaruandluse standardi põhiohused on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid. SA Junior Achievement Eesti tulude ja kulude aruanne on koostatud vastavalt RTJ 14 juhendile.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid ja lühiajalisi pangadeposiite. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid tegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2021 on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakurside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud üldhalduskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kulude kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varude sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud varu bilansis arvele tema soetusmaksumuses, varude soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide kulu sihtfinantseerimisest kuni sihtfinantseerimisega seotud tingimused on täidetud. Peale tingimuste täitmist kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 640 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Sihtfinantseerimisega soetatud põhivarade esmasel kajastamisel kasutatakse netomeetodit.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 640**Rendid**

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi. Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Tulud

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamise kaasnivad kulutused.

SA Junior Achievement Eesti tulud on seotud põhikirjalise tegevusega: koolituste korraldamisega ja õppematerjalide müügiga.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes "Annetused ja toetused" kirjel.

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Seotud osapooled

Sihtasutus loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriiliste otsustele. Seotud osapooled on sihtasutuse juhatus ning eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Sularaha kassas	845	685
Arvelduskontod	276 535	210 350
Kokku raha	277 380	211 035

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	70	70	
Ostjatelt laekumata arved	70	70	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6	6	5
Muud nõuded	87 138	87 138	9
Ettemaksed	11 099	11 099	
Tulevaste perioodide kulud	11 099	11 099	
Kokku nõuded ja ettemaksed	98 313	98 313	
	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	253	253	
Ostjatelt laekumata arved	253	253	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6	6	5
Muud nõuded	5 178	5 178	9
Ettemaksed	11 196	11 196	
Tulevaste perioodide kulud	11 196	11 196	
Kokku nõuded ja ettemaksed	16 633	16 633	

Lisa 4 Varud (eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Müügiks ostetud kaubad	9 556	13 426
Müügiks trükitud õppematerjalid	9 556	13 426
Kokku varud	9 556	13 426

Aruandeaastal kanti maha õppematerjali summas 1462,92 eurot.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2021		31.12.2020	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks		4 106		5 433
Sotsiaalmaks		8 565		10 793
Kohustuslik kogumispension		514		614
Töötuskindlustusmaksed		558		704
Ettemaksukonto jääk	6		6	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	6	13 743	6	17 544

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Kokku	
	Masinad ja seadmed	
31.12.2019		
Soetusmaksumus	9 280	9 280
Akumuleeritud kulum	-1 272	-1 272
Jääkmaksumus	8 008	8 008
Amortisatsioonikulu	-1 856	-1 856
31.12.2020		
Soetusmaksumus	9 280	9 280
Akumuleeritud kulum	-3 128	-3 128
Jääkmaksumus	6 152	6 152
Ostud ja parendused	1 950	1 950
Amortisatsioonikulu	-1 889	-1 889
31.12.2021		
Soetusmaksumus	11 230	11 230
Akumuleeritud kulum	-5 017	-5 017
Jääkmaksumus	6 213	6 213

Aruandeaastal soetati materialset põhivara 1950 euro väärtuses.

Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2021	2020
Kasutusrendikulu	2 880	3 474

Aruandeperioodil on kajastatud ruumide rendimakseid 2 880 eurot.

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	19 174	19 174	
Võlad töövõtjatele	15 170	15 170	
Maksuvõlad	13 743	13 743	5
Muud võlad	14	14	
Muud viitvõlad	14	14	
Saadud ettemaksed	40 000	40 000	
Tulevaste perioodide tulud	40 000	40 000	
Kokku võlad ja ettemaksed	88 101	88 101	
	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 641	1 641	
Võlad töövõtjatele	18 043	18 043	
Maksuvõlad	17 544	17 544	5
Kokku võlad ja ettemaksed	37 228	37 228	

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2019		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanne	31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
EETA projekt		34 073	115 061	-137 967		11 168
Haridus- ja Teadusministeerium			6 300	-6 300		
Rahandusministeerium-Välisministeerium		44 962	0	-28 950		16 012
Varsinais-Suomen Liitto CBEwB projekt CB276	5 671		5 671			
Asebadžan JA		7 810		-12 988	5 178	
US Disbursing Officer Sym projekt			11 128			11 128
Tarbijakaitse & Tehnilise Järevalve Amet	9 999		9 999			
Tallinna Linnakantselei			2 500	-2 500		
Graanul Invest AS			5 000	-5 000		
Innove SA			2 800	-2 800		
Nuori Yrittäjyys RY			28 485	-23 985		4 500
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	15 670	86 845	186 944	-220 490	5 178	42 808
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	15 670	86 845	186 944	-220 490	5 178	42 808

	31.12.2020		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
EETA projekt		11 168	76 039	-163 512	87 138	
Rahandusministeerium- Välisministeerium		16 012	35 969	-17 437		34 544
US Disbursing Officer Sym projekt		11 128	0	-11 128		
Nuori Yrittäjyys RY		4 500	0	-3 000		1 500
JA Europe Novartis			2 000	-2 000		
NordPlus			52 000	-5 953		46 047
Entrepreneurship for Youth			6 791	-6 791		
Tallina Linnakantselei Strateegiakeskus			4 500	-4 500		
Pepco Estonia OÜ			6 300	-6 300		
Silberauto AS			3 000	-3 000		
Haridus- ja Teadusministeerium			8 200	-8 200		
KredEx SA			5 000	-5 000		
Haridus- ja Teadusministeerium			57 455	-1 000		56 455
Asebaidžan JA	5 178		5 178			
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	5 178	42 808	262 432	-237 821	87 138	138 546
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	5 178	42 808	262 432	-237 821	87 138	138 546

Lisa 10 Annetused ja toetused (eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	237 821	220 490	9
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	100 353	82 570	
Kokku annetused ja toetused	338 174	303 060	

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest (eurodes)

	2021	2020
Õppematerjalide müük	12 759	12 140
Muud tulud (reklaam, teenused)	4 525	4 546
Koolitus, osavõtumaksud	23 224	22 724
Kokku tulu ettevõtlusest	40 508	39 410

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2021	2020
Transpordikulud	4 597	3 466
Lähetuskulud	2 000	200
Tööjõukulud	114 831	125 774
Ürituste korraldamine ja nendes osalemine	58 856	59 515
Toetused koolidele	0	11 124
Väljamaksed partnerorganisatsioonidele	10 242	757
Üldkulud	9 843	4 186
Kulud õppematerjalidele	22 934	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	223 303	205 022

Lisa 13 Tööjõukulud (eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	146 523	150 185
Sotsiaalmaksud	49 598	50 674
Kokku tööjõukulud	196 121	200 859
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	114 831	125 774
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	8	8

Lisa 14 Seotud osapooled (eurodes)

OSTETUD	2021	2020
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	2 000	2 000
Kokku ostetud	2 000	2 000

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2021	2020
Arvestatud tasu	52 436	49 538

Aruandeaastal ostis SA Junior Achievement Eesti teenust Hundi Konsultatsioonid OÜ-lt (seotud isikuks on Epp Vodja)summas 2000 eurot. Summa on toodud real "Tegev-ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud".

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.06.2022

Sihtasutus Junior Achievement Eesti (registrikood: 90000587) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KERSTI LOOR	Juhatuse liige	28.06.2022
EPP VODJA	Juhatuse liige	28.06.2022

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Junior Achievement Eesti nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Junior Achievement Eesti (sihtasutus) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2021 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2021 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme sihtasutusest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditiitori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses kas sihtasutuse likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad sihtasutuse raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks sihtasutuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust sihtasutuse suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada sihtasutuse suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Krista Rosenberg

Vandeauditiitori number 494

KR Finants OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 237

Märjamaa vald, Rapla maakond

28.06.2022

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Junior Achievement Eesti (registrikood: 90000587) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KRISTA ROSENBERG	Vandeaudiitor	28.06.2022

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata koolitus	85599	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6210998
Mobiiltelefon	+372 5030477
E-posti aadress	junior@ja.ee
Veebilehe aadress	www.ja.ee